

ใบความรู้ที่ ๒ เข้าใจคำประพันธ์จากวรรณคดีโคลงโลกนิติ (บทที่ ๘๗, ๑๓๐, ๑๘๕)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นำชื่นชม นำเชิดชู

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ขวนจรโรงถอดความ (๒)

รายวิชา ภาษาไทย ๒ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การถอดความ หรือถอดคำประพันธ์ หมายถึง การแปลความหมายของบทร้อยกรองให้เข้าใจความได้ง่ายขึ้น

หลักการถอดความจากบทร้อยกรอง

๑. หาความหมายของคำศัพท์ในบทประพันธ์

โดยตรวจสอบคำศัพท์ยาก โดยเบื้องต้นให้คาดเดาจากบริบทก่อน แล้วนำมาค้นคว้าหาความหมายที่แท้จริงมาประกอบ เพื่อให้เข้าใจให้มากยิ่งขึ้น

๒. ทำความเข้าใจเนื้อหาโดยรวมของบทประพันธ์

อ่านคำประพันธ์ที่ละบท เพื่อศึกษาเนื้อหาโดยรวมของเรื่องนั้นๆว่าเรื่องนั้นกล่าวเกี่ยวกับอะไรเป็นสำคัญ และต้องทำความเข้าใจเรื่องนั้นให้แจ่มแจ้งชัดเจน

๓. ถอดความและทำความเข้าใจบทประพันธ์

ถอดความทีละบรรทัด หรือทีละวรรค แล้วนำมาเขียนอธิบายด้วยภาษาของตนเอง โดยคำนึงถึงบริบทเรื่องราวก่อนหน้านั้นจะทำให้ถอดความบทประพันธ์ได้เข้าใจและสอดคล้องกับเรื่องมากขึ้น

๔. เรียบเรียงความหมายจากการถอดความ

เรียบเรียงความหมายเหมือนการพูดเล่าเรื่องราวนั้นให้ผู้อื่นฟัง เพราะจะทำให้ได้ตรวจทานการถอดความได้ดีขึ้น

ประโยชน์ของการถอดความจากโคลงโลกนิติ

- เข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดที่อ่าน เพราะเนื้อหาของโคลงโลกนิตินั้น มีถ้อยคำภาษาบางคำที่เป็นภาษาโบราณ มีคำยากๆที่ไม่คุ้นเคย หรือไม่ได้ใช้สนทนาสื่อสารในปัจจุบัน จึงจำเป็นที่จะต้องถอดความเพื่อให้เข้าใจเนื้อหา
- เข้าใจจุดประสงค์ของผู้แต่ง และเนื้อเรื่องโดยรวมว่า โคลงโลกนิติในบทนั้น สอนเกี่ยวกับอะไร เตือนสติเกี่ยวกับเรื่องใดเป็นสำคัญ

ความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทโคลง

คำประพันธ์ประเภทโคลง จะมีการกำหนดเสียงวรรณยุกต์ เอก และโท หากไม่สามารถใช้เสียง หรือรูปวรรณยุกต์โท ในจุดที่ฉันทลักษณ์กำหนด สามารถเปลี่ยนรูปวรรณยุกต์ โดยใช้วิธีการ ดังนี้

โทโทษ แก่ไขรูปวรรณยุกต์เอกให้เป็นวรรณยุกต์โทเพื่อให้ตรงกับฉันทลักษณ์ของโคลง

เช่น คำว่า คร่ำ แก่ไขเป็น ขร่ำ

เอกโทษ แก่ไขรูปวรรณยุกต์โทให้เป็นวรรณยุกต์เอกเพื่อให้ตรงกับฉันทลักษณ์ของโคลง

เช่น คำว่า เสียม แก่ไขเป็น เซียม

อ่านคำประพันธ์จากวรรณคดีโคลงโลกนิติ

โคลงโลกนิติบทที่ ๘๗

รักกันอยู่ชอบฟ้า	เขาเขียว
เสมออยู่หอแห่งเดียว	ร่วมห้อง
ซังกันบ่แลเหลียว	ตาต่อ กันนา
เหมือนชอบฟ้ามาป้อง	ป่าไม้มาบัง

การถอดความคำประพันธ์ บทที่ ๘๗

หมายถึง คนรักกันแม้จะอยู่ไกลกันมาก แต่ความรู้สึกเหมือนอยู่ใกล้กันหรือเข้าใจกันได้ ส่วนคนที่เกลียดกันแม้จะอยู่เผชิญหน้ากัน แต่ก็เหมือนอยู่ไกลกัน หรือมีสิ่งใดมาขวางกั้นให้ไม่เข้าใจความรู้สึกกัน

โคลงโลกนิติบทที่ ๑๓๐

สนิมเหล็กเกิดแต่เนื้อ ในตน	
กินกัดเนื้อเหล็กจน	กร่อนขี้รำ
บาปเกิดแต่ตนคน	เป็นบาป
บาปย่อมทำโทษซ้ำ	ใส่ผู้บาปเอง

การถอดความคำประพันธ์ บทที่ ๕๗

หมายถึง สนิมเกิดจากเนื้อของเหล็ก ซึ่งเป็นสิ่งที่กัดกินเนื้อเหล็กให้ผุพังและเก่า เหมือนกับบาปหรือสิ่งไม่ดีที่คนทำไว้ บาปนั้นก็ส่งผลกระทบต่อผู้กระทำเอง

โคลงโลกนิติบทที่ ๑๘๕

นกน้อยขนน้อยแต่	พอดัว
รังแต่งจูเมียผัว	อยู่ได้
มักใหญ่ย่อมคนห้าว	ไพเพ็ด
ทำแต่พอดัวไซร์	อย่าให้คนหยัน

การถอดความคำประพันธ์ บทที่ ๑๘๕

หมายถึง นกมักจะสร้างรังขนาดเล็กเพียงพที่จะอยู่เฉพาะครอบครัวของมัน เมื่อเราทำอะไรที่เกินพอดีหรือเกินฐานะของเรา ก็ย่อมจะมีคนเยาะเย้ยหรือกีดกันเราออกจากสังคม ฉะนั้นเราควรประมาณตนเองหรือทำอะไรไม่เกินตัวจะได้ไม่มีใครดูถูก